

I. Szám.

: magára
gyeembe,
vegyülvén,
F. b.

JA.

at örendve

gó bácsi.

et a ti Pali
omtatás fel-
sak később
re. Igaz a
leisch [e-vel]
i később a
edett. Úgyes
cs Ferencz.
angyal? —
edre hogyan
nyilván az a
el is olvassa
csak anyi,
két kezével,
gatnak ki az
er Erzsike.
d Laci is,
tagja, hogy
multságos
elöttetek.
k, mert jele
magadat. —
bbi tagjától
különösen
gyverneki 30
em, átadója
(ez az igaz-
ítójukat. —
is várja. —
a czirmos-
legyen meg-
of Aranka,
az ny volta-
k összetett-
adat. Külön-
ül. — Tan-
g a választ,
nba. Az 5
b levélről a

KIS LAP

Szerkeszti Fergő bácsi.

A KIS TORKOS. (Lásd a 22. lapon.)

LXII. köt. 2. szám.

Ára negyed-évre 2 kor. Egyes szám ára 24 fil.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

1902. január 12-én.

A SZENT ANNA-TÓ HARANGJAI.

— Elbeszélés a magyar ősi időkben. —

Irta *Sarolta néni*.

— Képekkel. —

(Folytatás.)

DÉD-APÁTOK, így kezdé elbeszélését az öreg, vitéz harczos volt Árpád vezér idejében. Midőn a német császár ellenségei ellen a magyarokat segítségül hívta, csakis a vezér határozott parancsára volt hajlandó a tábor őrizetére vissza maradni. Mert azt tudnotok kell, hogy apáink, midőn messze hazájukból fölkerekedtek, nem itt, mostani hazánkban telepedtek meg először, hanem a hegyeken túl, Etelközben. Midőn Árpád az ő vitézeivel eltávozott, a szomszéd népek ezt hirül véve, eljöttek látták az időt, hogy a vissza maradtakon boszút álljanak, mert mint aféle gyáva nemzedék, nem mertek akkor támadni, mikor a harczosok még közöttük időztek. Egy éjjel alattomosan meglepték a tábort, ahol az aggokon, nőkön és gyermekeken kívül alig néhány harczos férfi volt. Borzasztó öldöklést vittek véghez, ellenállni majdnem lehetetlen volt, és így minden vitézségük mellett is a magyar harczosok elnyomattak. Ogmánd — ez volt déd-apátok neve is — az agg rabonbán sátrát védelmezve, el volt készülve a hősi halálra, midőn az magához szólítá őt és így szólt:

— Fiam, az én életem vége felé közeleg, azt már meg nem mentheted. Készen vagyok reá, hogy Hadur előtt megjelenjek, de reád egy feladatot bizok: igérd meg, hogy teljesíted.

— Bármit parancsolj oh uram, igérem, hogy teljesítem.

— Jó! Néhány harczossal vágjátok keresztül magatokat az ellenségben, keres-

sétek föl Árpádot, vigyétek meg neki a szomorú hírt és mondjátok meg neki, keresse meg azt a hazát, melyet Hadur a magyar nép számára kijelölt; azt a hazát, melyet hún testvérnépünk és hős királyuk Attila szerzett, de utódai viszálykodásuk miatt ismét elvesztettek. Ott telepedjék le, legyen népe nagygyá és hatalmassá!

Ogmánd ismételve megígérte, hogy teljesíti a kapott parancsot; mind azon által az agg rabonbánt nem hagyta el, védelmezte ön-testével, de hiába!... egy jól irányzott nyíl véget vetett életének.

— Vágd át magad, fiam Ogmánd és vidd áldásomat Árpádnak!

(Ezek voltak utolsó szavai.)

Ogmánd a legnagyobb erő-feszítéssel, halált osztva jobbra és balra, tört át az ellenségben; és amidőn nem volt mit védelmeznie, mert az egész tábor egy nagy temető volt temetetlen holtakkal: néhány vitézzel felpattantak paripáikra, hogy fölkeressék Árpádot.

Ellenséges népek közt, rengeteg erdőben bolyongtak, túrvé fáradságot, éhséget, hadakozva emberek és vadállatok ellen, míg végre sok idő múltán Árpádhoz értek. A vezér megrettenve hallgatá népe szomorú sorsát.

Ott volt Ogmánd is a vezérrel, midőn ez átkelt a hegyeken, és megpillantotta a magyarok mostani hazáját. Később a vitéz *Töhötöm* vezérlete alatt harczolt, annak oldala mellett átkelt a Meszesen, és az Almás vizénél vívott csatában a vezér életét mentette meg. A csaták zaja elhallgatott a tájon, Ogmánd pedig itt maradt. Hős volt életében, nyugodt volt halála, mert látta népe hatalmát növekedni.

Az aggastyán elhallgatott, és a multakon merengve bámult bele a pislogó parázsba. (Lásd a képet a 20. lapon.)

— Mért nem vagyok én már férfi, kiáltott fel Zsolt, hogy harciba szállhatnék! Mily gyönyörűség lehet a tárogató hívó hangját követni, harcolni szép hazám dicsőségeért!

— Annak is megjön az ideje, édes fiam, felelt apja. Várd be nyugodtan. Nem sokára te is helyet foglalhatsz hazám hős ifjai között. Az én fiam vagy, azért tudom is, hogy nem fogsz az utolsók között lenni. Csak egyet vess szivedbe: soha ne tagadd meg őseid Istenét! Nagy és rettegett a magyar neve, és ezt egyedül a magyarok Istenének köszöni.

— Igérem, apám! szólt ünnepiesen Zsolt.

A pislogó parazsat hamuval jól betakarították s azután nyugodni tértek.

III.

Napok, hetek multak folytonos munka között. A tisztást megnagyobbitták és a sátor mellett már majdnem egészen készen állott a házikó, melyet Ogmánd az agg Keve és az ifju Zsolt segítségével rőtt össze. Zsolt buzgón járt az apja kezére, sőt még Ildikó is, amennyire ereje engedte, részt kért munkájukból. Édes anyjuk pedig azon iparkodott, hogy a munkában kifáradt embereket jóízű étellel tartsa. Vadban, halban nem volt hiány, mert az erdős hegy s a folyócska bőven szolgáltatva mind a kettőt. Zsolt ügyes vadász és halász volt, úgy hogy édes anyja a fölösleget megszáritva, el is tehette télére. Ildikó pedig a házikótól alig pár lépésnyire üde vizü forrásra akadt, mely bőven látta el

őket vízzel, úgy hogy nem köllött a hosszú utat a folyóig megtenni. Sőt egy napon Ildikó, beljebb menve az erdőbe, egy második forrásra is akadt; de, megizelve vizét, borzadva fintoritotta el arczoeskáját, mert olyan sós volt, hogy soká utána még szájában volt az ize. Édes anyjának el is panaszkodott, de ez örömmel fogadta fölfedezését, mert a sós forrás nagyban segített az ételeket izessé tenni.

Zsolt mind hosszabb-hosszabb kirándulásokot tett. Leginkább a hegytető vonzotta őt; messze azonban mégsem tartotta a kalandozást tanácsosnak. Attól tartott, hogy eltéved. De hamarosan segített magán. Szekerczójét magával vitte és a bokrokat eltávolítva, egészen jól járható utat vágott magának. Ezután annak sem igen volt kitéve, hogy egy-könnyen eltéved.

Gyönyörű nyári reggel volt. Az erdőben a madarak vigan zengedeztek. Sokféle változatban csevegtek, csattogtak, daloltak és fütyültek. A magasból a sas vijjogása, a fák lombjai közt a vadgalamb bugása, rigó fütyje, bokrokból a pinty, czinke éneklése hallatszott.

Zsolt utra készen állott a házikó előtt, midőn Ildikó hozzá lépett.

— Vigy magaddal, édes bátyám! könyörgött a kis leány.

— Viszlek! Eljöhetsz velem, ha megígéred, hogy nem köll majd megint vesztegelnem miattad, mint a mult alkalommal, hogy egy fészkeből kiesett fióka miatt vissza fordultál, volt a válasz.

— Szívesen megígérem, bátyám. De mondjad csak: úgy-é, ma fölérünk a tetőre?

— Meglehet, hugocskám.

— Oh, milyen szép lehet a világ oda fenn!

— Induljunk hát szaporán, ne vesztegessük az időt! szólt Zsolt.

Nem sokára a meredek hegyoldalon haladtak fölfelé. Hosszu és fáradságos ut volt az.

— Nézd Zsolt, amott milyen fűrgén szökik egy mokus ágról ágra! (Lásd a

képet a 21. lapon.) De szeretnék egyet megfogni! Nagy-apó csinálna neki kalitkát, én meg sok-sok mogyorót szednék neki! szólt Ildikó.

— Várj, majd szerzek én neked egyet, ha olyan nagyon vágyódsz utána, felelt Zsolt.

... A MULTAKON MERENGVE BÁMULT BELE A PISLOGÓ PARÁZSBA. (Lásd a 19. lapon.)

— De csak kedves is lesz az! Milyen jó vagy te, Zsoltikám! De mit gondolsz, messze vagyunk még a tetőtől? kérde Ildikó.

— Talán bizony elfáradtál már? évelődött a kis lány bátyja.

— Én? Már hogy én? Mit gondolsz felőlem?

— Csak azért kérdem, mert a kis lányok hamarabb elfáradnak mint mi fiuk.

— Én ugyan nem fáradok el egy-hamar, majd meglátod!

— Ne is! Mert jó darab ut áll még előttünk.

— Zsolt, kérde egy idő mulva újra a

kis leány, nem gondolod, hogy valami rossz tündér lakhatik fenn a hegytetőn?

— Oh te kis bohó! Miféle gondolat ez? A rossz tündér nem a hegytetőn, hanem barlangban lakik, mint a Nemere, amelyről nagy-apó mesélt nekünk.

Végre fölérték a tetőre, és az erdőből kilépve, egy virágokkal pompázó fensík állott előttük.

— Jaj de csak szép itt! Nézd Zsolt, nézd ezt a sok gyönyörű virágot! Mindjárt szedek is egy csomóval és kötök

... NÉZD ZSOLT, AMOTT MILYEN FÜRGÉN SZŐKIK EGY MÓKUS. (Lásd a 20. lapon.)

bokrétát belőle édes anyámnak! ujjongott Ildikó.

— Csak csöndesen kis hugom! inté őt Zsolt. Ilyen fáradságos hosszú hegymászás után először is nyugodni köll.

— Én egy csöppet sem vagyok fáradt.
— Persze, te nem is gondolsz arra,

hogy innen vissza is kell térnünk. Csak jöszte, ülj mellém, jókorát pihenj, azután szedhetsz virágot amennyi csak tetszik.

Ildikó szót fogadott. Bátyja mellé ülve néma gyönyörrel legelteté szemeit a körülötte elterülő vidék szépségén. Messze nem láthattak ugyan, mert a sűrű erdő elfogta

a kilátást előlük, de szerte az egész természet így is gyönyörrel töltötte el szíveiket. A fenyő sötét zöldje váltakozva a bükkfa világosabb színével, a virágok illatával és szín-pompájával, a háttérben ég felé nyuló sziklák, mind mint ha üdvözetet intenének.

Egyszerre ezüst-csengésű hang szakította meg az ünnepies csöndet, melyet a szellő egyforma ütemben hozott feléjük.

— Hallod Zsolt? Mi lehet az? kérde Ildikó.

— Soha sem hallottam még ezt a hangot, felelé feszülten hallgatózva Zsolt.

A hang folyton s mind erősebben csöngött feléjük.

— Honnan jöhet valjon? kérde Ildikó.

— Csitt!... Most megint elhallgat... figyeljünk csak! szólt Zsolt.

A hang végkép elhalt, köröskörül minden néma volt.

— Legközelebb, ha feljövök, körül kutatom a helyet, tán nyitjára akadhatok a rejtélynek, szólt Zsolt.

— Jőjj menjünk! Keressük most! sürgető Ildikó.

— Nem lehet! Sok időbe telne, és hosszú is az utunk hazáig. Édes anyánk aggódik, ha nem idején érünk haza.

— Virágom sincs még, pedig azt viszek anyánknak! szólt a leányka.

Virág-szedéshez láttak, és azután, mikor Ildikó apró kezei meg sem markolhatták a sok virágot, vidám szívvel vettek bucsut a szép helytől s haza felé fordultak. De az egész hosszú uton mindkét gyermek képzeletét csakis ama rejtélyes hang foglalkoztatta, melyet nem tudtak maguknak megmagyarázni.

(Folytatása következik.)

A KIS TORKOS.

(Képpel a czimlapon.)

*No, de ilyet! Nézd anyuskám,
Az a Ferkó hová mászott!
Ott guggol a pohár-széken
S szörnyű vígan kotorász ott.*

*Csupa lekvár keze-szája,
Csupa tejjel orra hegye!
Jókor jöttünk: sok a bögre,
S azon volt, hogy sorra vegye.*

*Jössz le onnét, szedte-vette!
Szép katona lesz belőled!
No ezután kosárt, bögrét
Jól elzárunk majd előled.*

*Kuczkóba állj, ott a helyed!
Meg ne mozdulj, rontom-bontom!
S hogy ezután ne torkoskodj,
Torkos Ferkó, lesz rá gondom.*

Andor diák.

A KIS EZER-MESTER.

Égő hólapda.

ELEMÉR, aki, ha nem a könyveket bújja, fur-farag, mesterkedik: égő hólapdával ront be az udvarról a szobában játszó pajtásaihoz. Mind kerekre nyílt szemmel bámulnak rá és egyszerre kiáltják:

— Hát ez hogy lehetséges?

Elemér csak mosolyog. Gyönyörködik a pajtások csudálkozásában. De mikor látja, hogy majd felveti őket a türelmetlenség, megszólal:

— Igen egyszerű a dolog. A fris hógolyóba dugjatok könnyedén néhány kisebb darab kámfort és gyujtsátok meg. A hó olvadni kezd körülé, a kámfor pedig vígan ég tovább, míg egészen el nem fogy. A látvány sajátságosan érdekes. Annak, ki nem tudja a dolog csinját-binját, nyugodtan kezébe adhatjátok az égő golyót. Mert a kámfor színe fehér és így nagyon nehéz a hóban észre venni.

Kerekes Palkó Kalandjai.

AZ EMBER-EVŐ ÓRIÁSNÁL.

AZ EGÉSZ elemi iskola ott majálisozott a szirókai erdő tisztásán. A gyerekek lapdázta, hanczurozta, kergetőzta, és olyan zajt csaptak, hogy egy öreg pintyőke bosszankodva szólalt meg egy fa-ágon:

— Ejha! Az ember már a saját szavát se hallja ezektől a gyerekektől!

Az öreg pintyőke panasza azonban Kerekes Palkót semmiképen sem érte. Ő ugyanis, alig hogy túl voltak az ebéden, behúzódott mélyen az erdőbe, ott hasra feküdt a puha avarban egy korhadt tölgy árnyékában és buzgón olvasgatni kezdett. A Babszem Jankó meséjét olvasta.

Ti ugyan jól ismeritek már az ő történetét, de Palkó még csak most hallott róla először. Azért hát nagy buzgósággal olvasta, hogy mint marad testvérkéivel együtt magára a sötét erdőben Babszem Jankó, mint mászik föl egy magas jegenyére, mint pillantja meg onnan a mécsvilágot, mint jut el az ember-evő óriás kunyhójába és mint szökik meg onnan a hétmér földes csizma segítségével.

De amint éppen javában olvasgatna, látja ám, hogy — nem lát semmit. Körül nézett, hát bizony besötétedett körülötte a világ egészen. Csak a fa-ágak között férközött be a sűrűbe egy-egy kis csillag ragyogása. Este lett.

Ijedten hallgatódzott, hogy hát ha meghallja a gyerekek zajongását. De csendes volt már az erdő, a madarak is aludni tértek fészkeikbe, csak egy-egy denevér nyiszogott néha a levegőben. Őt bizony itt hagyták magára a sötét rengetegben!

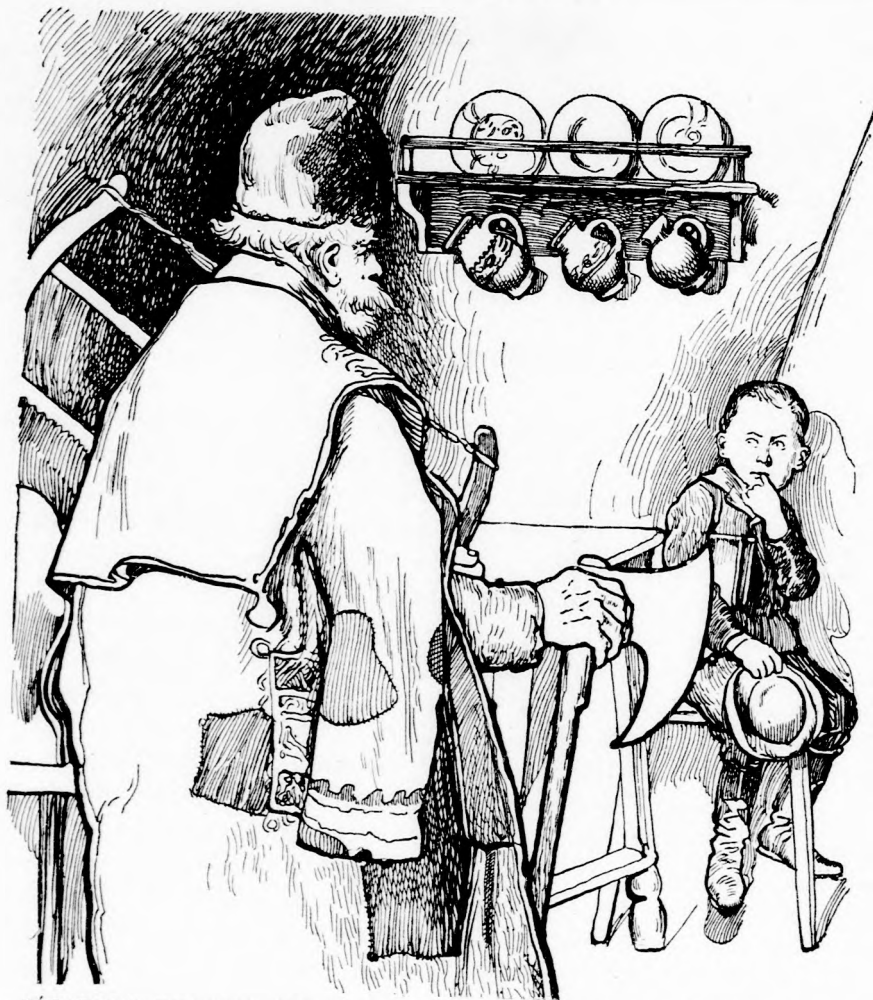
Palkó ugyan bátor ficzkó volt, de azért nem mondhatnám, hogy most valami különös jól érezte volna magát. Mielőtt még azon töprengett volna, hogy mi legyen már most a teendő, mindenek előtt is — sirni kezdett.

Hát amint ott sir-sirdogál, egyszer csak eszébe jut, hogy hiszen a Babszem Jankó históriája esett meg most véle is. Lám, Jankót is így hagyták magára az erdőben, mégsem ijedt meg az árnyékától. No hát, amit Jankó tud, tudja azt Palkó is. Hej, mégis csak jó volt elolvasni azt a

mesét. Az igaz, hogy ha nem olvasta volna, nem maradt volna itt, de erre nem gondolt most Palkó.

Ugy tett éppen, mint ahogy Babszem

Jankó tette annak idejében. Fölmászott a tölgyfa tetejére és körül nézett. Valóban, látott is valami világosságot pislogni a messzeségben.

... SÁPADTAN KUPORODOTT ÖSSZE AZ ASZTAL MELLETT. (Lásd a 26. lapon.)

— Ahán! gondolta magában. Ez bizonyosan az ember-evő kunyhója. Hiszen olvastam már róla.

Lecszott óvatosan a földre és elindult

a világosság irányában. Az erdő-széli állott egy kis fehérre meszelt házikó, onnan jött a világosság.

A Palkó szive hevesen kezdett dobogni.

— Itt lakik hát az ember-evő óriás!
suttogta halkán és félénken ődöngött az
ajtó körül.

De már nagyon éhes volt. Ugy gondolta,
hogy csak egyszer lakhassék jól, akkor
aztán nem bánja, ha meg is eszik. Be-

koczogott az ajtón. Egy öreg asszony nyi-
totta ki az ajtót, épen úgy, mint a Babszem
Jankó meséjében. Palkó bátran lépett be
és hangosan köszönt:

— Adjon Isten jó estét, néném asszony!
Az öreg néne ijedten lépett hátra.

PALKÓ ODA BORULT AZ ÖREG RMBER LÁBAIHOZ. (Lásd a 26. lapon.)

— Nini! Hát te mit keresel ilyen késő
este az erdőn?

A gyerek szöpögve válaszolta:

— Majálison voltam a többiekkel és az
erdőben felejtkeztem. Ok haza mentek,
engem pedig itt hagytak.

— Aztán hogy hívnak?

— Kerekcs Palkó vagyok Szöllősről.

— Szegény fiu! No várj, mindjárt haza-
jön munkából az apjukom. Az majd haza-
vezet Szöllősre.

— Az ám! gondolta Palkó fogvaczogva.
Majd bevezet a gyomrába!

Az öreg asszony tovább kérdezte:

— Ugy-e éhes vagy?

— No most jön a hizlalás! gondolta magában Palkó. Babszem Jankóval is szakasztott így történt.

De mert nagyon éhes volt már, panaszos hangon válaszolta:

— Bizony, nem ettem dél óta egy falatot sem.

— Akkor hát mindjárt hozok neked valami enni valót. Ül le csak szépen.

Az öreg asszony kiment a pitarba és egy tányér pattogatott kukoriczával jött vissza. Palkó elfintorította az arcát.

— Bezzeg Babszem Jankó még mandulát és mazsolát kapott, gondolta. Ugy látszik, most már az ember-evők is fősvényebbek lettek.

De, mondom, nagyon korgott a bendője, hát nem is válogatott sokat, hanem jóízűen eszegette a pattogatott kukoriczát.

Az ajtón kopogott valaki újra és egy mély dörgő hang bekiáltotta:

— Eressz be, anyjuk!

A néne fürgén felugrott a székéből.

— Hopp no! Itthon az öregem!

Palkónak egyszerre majd hogy torkán nem akadt a falat. Szeretett volna elbujni, de nem volt hova. Meg ideje sem lett volna hozzá. Sápadtan kuporodott össze az asztal mellett és tágra nyílt szemekkel leste az ajtót. (Lásd a képet a 24. lapon.)

Magas termetű, bozontos ősz haju öreg ember nyitott a szobába. Vállán fűrész, a kezében ács-szekercze. Palkónak végig szaladt a hideg a hátán, amint ránézett az éles szerszámra. Az öreg asszony megkérdezte tőle:

— Hozzam a vacsorádat, öreg?

Az öreg rosszkedvűen dörmögte:

— Hadd el! Nem eszem semmit. Megcsömörlöttem a déli töltött káposztától.

Palkó fölsóhajtott áhitatosan:

— Az Isten áldja meg azt a töltött-káposztát!

Az öreg ember csak most vette észre Palkót.

* — Hát ez a gyerek hogy kerül ide?

— Megtévedt az erdőben és nem tud haza találni. Most hát azt várja, hogy te vezesd haza.

— Hát jó! Fektesd le, hadd aludjék. Holnap reggel aztán haza viszem.

Palkó oda borult az öreg ember lábaihoz (Lásd a képet a 25. lapon.) és sirva könyörgött:

— Édes bácsi, vigyen haza most! Én nem akarok itt maradni éjszakára.

— Könnyen beszélsz, fiu. Csak hogy én fáradt vagyok ám nagyon.

— Hiszen a bácsinak úgy se kerül az nagy fáradságába. Csak éppen hogy fülhuzza a hétmérőföldes eszímáját, aztán ott van ahol akar.

Az öreg nagyott nevetett.

— Micsoda eszímáról beszélsz te?

— Amelyikkel hét mérőföldet lehet lépni egyszerre.

— Hm! Hálát adok az Istennek, ha bocskorra való kerül, nem hogy eszímám volna. No jó, gyereünk!

Elindultak Szöllős felé és mikor haza értek, Palkót örvendező sikoltással ölelte magához az édes anyja. De az ember-evő óriásnak is kijutott ám az örömből. Borral, dohánnyal kínálhatta a Palkó édes anyja. Palkó csodálkozva kérdezte:

— Hát édes anyám ismeri őt?

— Hogy ne ismerném Mihály bácsit? Hiszen nekünk is ő szokta vágni a fát!

Nagy Endre.

ESTI IMA.

*Leszállt az éj. Sötét árnyak
Huzódnak el köröttem;
Még sem félek, mert hisz' te vagy
Jó Istenem fölöttem.*

*Intésedre: örangyalom
Leszáll hozzám szárnyain;
Vigyázz reám éber szemmel,
Megszépíti álmaim.*

*Szüleim is így örizzed,
Álmuk szintén szép legyen;
Pihenjék ki fáradtságuk
Nyugodalmas éjeken.*

*Jó Istenem, áldj meg minket,
Jó Istenem légy velünk;
Élesítsd meg nyugorásunk,
S tedd nyugodtá éjjelünk . . .*

Roboz Andor.

INNEN-ONNAN.

Jó emlékező-tehetség. A jó emlékező-tehetség nagy áldás. Igaz, hogy nem függ az embertől, hogy jó vagy rossz-e az emlékező tehetsége; de az is bizonyos, hogy gyakorlással fejleszteni lehet. A történet néhány olyan férfinak nevét örökitette meg, kiknek emlékező-tehetsége valóban csodálatos. Egy *Demfer* Tamás nevű skót tudós például Tacitusnak a rómaiakról írt történetét szórul-szóra el tudta mondani. Az olasz *Scaliger* pedig négy hónap alatt a legkiválóbb görög költők összes munkáit könyv nélkül tanulta meg. *Moretus*, a 16-ik század egyik írója azt beszéli el, hogy Korzika szigetére való egyik fiatal ismerőse, akár hány össze független latin, görög vagy más nyelvű szót mondtak el előtte, ugyanabban a sorrendben ismételte el azokat. Ha kivánták, azt is megtette, hogy először egy, azután két, három, négy és öt szót hagyott ki. Nem tévedett soha sem. Igen jó emlékező-tehetsége volt *Türschmann* német

szinésznek is. Megvakult, de azért nem kellett művészetéről lemondania. Goethének és Schillernek, a híres német íróknak minden szindarabját szórul-szóra és sugó nélkül tudta előadni. *Carteret* előkelő angol nemes sem panaszkodhatott rossz emlékező-tehetségről, mert az új testamentumot olyan gyorsan mondta el könyv nélkül, hogy a hallgató azt hitte, hogy olvassa.

*

Jó felelet. Izokratesz híres görög szónok volt. Amint egyszer a szóoklás művészetére tanítja épen tanítványait egy híres fecsegő toppan be hozzája és így szól:

— Szeretném, ha engem is megtanítanál a beszélés művészetére. Mit fizessek, hogy tanítványaid közé fogadj?

Midőn Izokratesz kétszer annyit kért tőle, mint mástól és a fecsegő csodálkozva kérdezte, hogy miért, a híres szónok így felelt:

— Kétszeres díjat kérek tőled, mert kétféle kell, hogy megtanítsalak: először arra, hogy hallgatni tudj; másodsor arra, hogy beszélni tudj.

PALATINUS JÓSKA.

JÓZSEF m. kir. herceget Palatinus Jós-kának szőlítették gyermek-korában az alesuthi fiuk. Palatinus Jós-kának azért, mert apja palatinus, azaz nádor volt, még pedig az utolsó magyar nádor.

Egyszer a kis herceg háborusdi-közben megüt véletlenül egy paraszt-gyereket. Az apja szalad mindjárt a nádorhoz és bepanaszolja Jóska herceget.

A nádor szemöldökei ránczba huzódnak és így szól:

— Hát tudod mit? Holnap, ha újra háborusdit játszanak a gyerekek, üsse meg a te fiad az én fiamat és meglátod, hogy én nem megyek hozzád panaszra!

Csunya dolog is az, ha valaki minden legkisebb ok miatt árulkodik vagy panaszkodik.

Bigi pösta

Az országuton bolyg Lajoska
S kíséri egyre-egyre
A telegráf-drót mint húzódik
A messze völgybe, hegyre.

Kisérgeti egy jó darabra,
De oszt' megunja végre,
S megkérdez egy vándorló embert,
Kíváncsiságtól égre:

»Miért kötik a hosszú drótot
A pőznák tetejére?
És, mondja bácsikám, ez a drót
Valahol véget ér-e?«

Mosolyg ez és felel: »E drótok
A magas égbe mennek,
S azoknak, kik a menybél laknak,
E drótokon izennek.«

El-elgondolkozik Lajoska
S egyik dúczhoz közelget —
Picziny száját oda szorítja
És így beszél a gyermek:

»Anyám, ott fenn a magas égben,
Én, Lajoskád beszéllek:
Szeretnék már, én meg Boriska,
Mulatni újra veled.

Elég soká vagy már az égben,
Mikor jössz újra vissza?
Mily jól tanulok, majd esdőlöd
S írásom milyen tiszta.

*Mily szorgalmas, nem is hinnél el,
Ha látnád a Boriskát.
Épp tegnap este készítette
A harmadik harisnyát.*

*S ha nem jöhetsz, hát küldj te nekünk
Friss kenyeret, kalácsot.
Mióta nem sütsz, a fogunk rá
Bizony hiába vásott. . .»*

*A szegény vándor hallgatózik,
Hogy mit csacsog Lajoska.
Szíve megindul s könnyek árja
Szemét úgy mossa, mossa.*

*És bár csak egy darab kaláccsal
Indult a vándorutra,
Oda lopózik s észrevétlen
Lajos zsebébe dugja.*

*S mint aki jól végezte dolgát,
Haza indul Lajoska.
S hogy rálel a kalácsra így szól:
Be gyors az égi posta!*

Feteki Sándor.

EGY GYEREK, MEG EGY KÖNYV.

BIZONY mondom: Paliból is irástudó leszén.

Ugy nől bele a tudományokba, mint más a bugyogójába. Ahol ébred: a polczon könyvek; ahol játszik, a szekrényben: könyvek. Valóban nincs is a világon tán egyéb, csak papa, mama, a dada, meg könyv.

Egy szoba, ahol csupa gyönyörűség az élet, mert puha minden, mint a pázsit a falun. Szőnyeg van a pallón, a diványon, még az asztalon is. Bukdácsolni, vihánczolni ott szeret Pali. És — mint ha valami kifogyhatatlan iskola-táskából öntenék a könyvet a szőnyegre — hemperegvén, bele ütődik valamibe a fél-czipő, benne is akad, le is csúszik . . . hát könyv volt. Nem fért már a szekrénybe se, a pallóra kellett rakni. Holott az egész fal könyv; csupa könyv. Lehet, hogy Pali, amikor gondolkodik, azt hiszi, hogy az apja könyvvel kereskedik, azért kell neki olyan tenger sok. Pali azonban még csak ritkán gondolkodik s olyankor — való igaz — eszébe juthat az is, hogy: ha meg kereskedik a könyvekkel az apja, mért hordja fel az emeletre? Bizonyos immár, hogy nem kereskedik.

Még csak négykézláb járt Pali, amikor először találkozott a könyvvel. Találkozásuk elég nagy port vert föl ahhoz, hogy följegyzésre méltó legyen.

Egy novemberi reggelen, akkor, midőn a meleg ágyból kibújni nagyobb feladat, mint az éjszaki sarkot fölfedezni — mert az éjszaki sarkhoz mindenki melegen öltözködik, az ágyhoz azonban nem — Palit már nyolcz órakor érte el végzete: éktelen jajgatásáért a konyhába küldték. Pali jó

gyerek, észre veszi, ha megbüntetik s bölcsen hallgat. Hallgatagon hagyta, hogy pendelére a konyhában szoknyát húzzanak és most már csak azon igyekezett, hogy szabadon hagyják. Vágyódott a szobai puha szőnyegek után. Csöndesen ült egy darabig a szenes ládán; aztán nagy ügyel-bajjal, fondorlatokkal, forgolódzásokkal a földre mászott s óvatos tipegéssel már besurrant az ajtókon a dolgozó szobába. Előbb össze ölelkezett kedves jeges-medvéivel, jó barátaival: a szék-lábakkal; kenyeres pajtásával: a szén-lapáttal, azzal vidám zsványkodással oda gurult a fali szekrényekhez, a jól bezárt üveg ajtóhoz, ahol ezer vörös megzöld hátu könyv hívta, csalta már régen és — mint medve a mézet — élvezte üvegen keresztül; nagyokat nyelt a vágyódástól. Ha beszélni tud vala, bizonyosan imigyen szól:

— Fikom adta piros hurkái! Mi van a bögyötökben?

MÁR BELÉJÜK IS MARKOLT.
(Lásd a 31. lapon.)

Ez a kérdés égethette, mert már — a konyhában — néhány fűszeres-könyvet, háztartási naplót megbongczolt s azokban semmi sem volt, még csak czukor sem!

Amint így néz... néz... lábai, ez örökké mozgó kalapácsok, meg rugják a fa keretet és — ime, a paradicsom ajtaja engedett, megnyílt. Két kisebb, de biztos rugás után már néhány hurka-hátu könyv kézügybe került és Pali a diadal-mámorban hangos »ihijt«-t hallatott. A diadal-kiáltással egyazon időben — már lenn is ült a szőnyegen — lerogyott az örömtül. Amikor az embernek hirtelen az ölébe hull amire régen vágyódott már, szinte azt se tudja, mit kezdjen vele.

Mikor eszmélt Pali és ismét talpra állott, akkorra már egy ködös csata-terv állott készen elméjében. Csak annyit tudott, hogy akarja a kézügybe eső könyvet mind meg is fogja tudni, miből van a belsejük. De hogyan? Ez ködös bizonytalan-

ság volt; rá kellett bizni a jó szeren-
csére.

Kezei elérték jól a könyv-hátakat.

Már beléjük is markolt, lábát megfeszítette a szekrény-lábon, (Lásd a képet a 30. lapon.) hasát behúzta és szeméit is lecsukta. Csodás gyönyörűség járta át testét a könyvbe markoló ujjakon keresztül. Már húzta... már mozdult... már csúszott. Valóban...

Zsupsz!... Három könyvvel kis markai-
ban a földre vágódott a gyerek. Amint a
könyvek kihuzódtak a sorból, elveszett az
egyen-súly Pali lábai alól s éppen olyan
nagyot vágódott végig a földön, amilyen
borzasztó erővel húzta volna ki a könyveket.

Fél óráig minden egyéb további fejle-
mény szünetelt, mert ordítás töltötte be
a házat. S legfeljebb a papa hangja szólt
közbe:

— Ahá! Megjártad, úgy-e, az alattomos-
sággal?

Vagy a dada:

— Szegény gyerek, szegény gyerek!...

És simogatta nagy részvéttel a fájós
testrészt.

Bentről, a háló-szobából, a mama ijedt
hangja vegyült a nagy lármába.

— Az Istenért, mi történt?...

— Semmi, semmi!...

Pali meg, két keze közé szorítván a
könyveket, egyre jajgatott. És ujult erővel
jajgatott, amikor kiakarták hántani a
könyveket a kezei közül. Csöndesebb pillana-
taiban mélabúsan nézett a piros meg a
zöld könyv-hátakra s apjára vetvén bánatos
szeméit, mondá:

— Mi van benne?

Amikor azonban ezt meg akarták
mutatni neki, megint csak jajgatott és fájó
testrészeit tapogatta. Végre hosszú jajon-

gás után ő maga is belátta, hogy ez így
tovább nem járja! Oda nyomta apja kezébe
az egyik könyvet és kérdően nézett rá:

— Olvasni? kérdezte az apja.

Meghatottan rebegette, bár parancsoló
hangon:

— Olvas... olvasni...

És fölmászott a diván szögletébe, onnan
nézte, mint nyitják ki ketté a veres burkát,
és hallgatta hogyan zizeg a papiros-lap, amint
lapoznak a könyvben. Az apja meg elmoso-
lyodott a nagy komolyságon és azon, hogy
ime: éppen gyermek-mesék kerültek a ke-
zébe. Olvasott hát hosszan, kedvesen, arany
szőrű csikóru, kakaslábon forgó kastélyról,
apró királyfiakról, akkorákról, mint Pali,
meg a vitézségükről...

S amikor egy óra múlva a mama is
melléjük telepedett, Pali az ő mélyen el-
merült arcocskáját oda fordította az anyja
felé, mondott volna is valamit.

— Szép, mama, szép...

Amire az anyja ölébe kapta a szöszí
fejét, csókot nyomott a szeméire, mondván:

— Szép, szép, drágaságom, jó és okos
bácsi irta.

Bizony mondom, Paliból is írástudó lesz.

Pintér Ákos.

TRÉFÁS APRÓSÁG.

Furesa malacz. Ha jól akartok mulatni,
próbáljátok meg a következő tréfát. Kér-
jétek föl egyik pajtástokat: rajzoljon,
oldalvást nézve, parancs-szóra malaczt. És
most parancsoljátok az illetőnek: Rajzold
a fülét, most az egyik hátulsó lábát, azután
a farkocskáját, a nyakát, kövér hátát, a
másik hátulsó lábát és így tovább tarka
össze-visszaságban! — Meglássátok, hogy
olyan furesa figura kerekedik ki, hogy
harmadnapra is nevettek rajta.

